

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΕΝΟΧΛΗΣΕ ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ

Ντοκιμαντέρ | 52' | 2000

Σκηνοθεσία: Σταύρος Ψυλλάκης

Παραγωγή: Ε.Κ.Κ. - Σταύρος Ψυλλάκης

Γυρίσματα: ΕΛΛΑΔΑ (Νομός Χανίων) – ΔΑΝΙΑ (περιοχή Aalborg), 1996 - 1997

Σύντομη σύνοψη

Ξεκινώντας από τις προσπάθειες αποϊδρυματισμού στο Ψυχιατρείο Χανίων, η ταινία επιχειρεί ν' ακούσει τον λόγο της τρέλας κάτω από το χαώδες παραλήρημά της. Προτείνει μια άλλη ματιά στην τρέλα και στον άνθρωπο, στις δυνατότητες και τις ευαισθησίες των ψυχικά πασχόντων, καθώς και στα ασαφή όρια της «κανονικότητας». Ένα ντοκουμέντο που προβληματίζει και προκαλεί.

Σημείωμα σκηνοθέτη

«Αν τη ζωή μας κυκλώνει ο θάνατος, τη διανοητική μας υγεία γυροφέρνει η παραφροσύνη».

Ψυχιατρείο Χανίων. Μια ομάδα ασθενών μας φιλοξενεί στην «Εκκλησία του Δήμου». Στον χώρο όπου καθημερινά συναλλάσσονται και συνομιλούν, εκεί που «άλλος ζητάει κατοστάρικο κι άλλος ζητάει λόγο».

Μια άλλη ομάδα, πρώην χρόνιων ασθενών, εκτός Ψυχιατρείου πλέον, βιώνει μια επίπονη διαδικασία κοινωνικής επανένταξης: αποτολμά ένα ταξίδι στη Δανία.

Η ταινία, μέσα από τον παράλληλο λόγο των δυο ομάδων, προσπαθεί ν' ακούσει το λόγο της τρέλας, κάτω από το χαώδες παραλήρημά της. Να δει τη δραματική σύγκρουση του ανθρώπου με την τρέλα, στη βαθύτατη απόγνωση και την απόλυτη αμφιβολία για κάθε όψη του είναι. Στην τρέλα ό άνθρωπος νοιώθει πως δεν έχει να επιστρέψει πουθενά. Δεν είναι πιά. Ήταν.

Πρόκειται για μια άλλη ματιά στην τρέλα και στον άνθρωπο. Στις δυνατότητες και τις ευαισθησίες των ψυχικά πασχόντων και στα ασαφή όρια της «κανονικότητας».

Σκηνοθεσία – Σενάριο / Director – Scriptwriter

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Επιστημονικοί συνεργάτες / Medical Advisors

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΚΚΙΝΑΚΟΣ / GIORGOS KOKKINAKOS (Psychiatrist)

ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΙΟΔΑΚΗΣ / ANDONIS LIODAKIS (Psychiatrist)

Διεύθυνση φωτογραφίας / Cinematography

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΛΜΑΣ / KOSTAS PALMAS

Μοντάζ / Editing

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ / GIORGOS TRIANTAFYLLOU

Ηχοληψία / Sound recordist

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΗΣ / EPAMINONTAS HADJINIKOLIS

Επεξεργασία εικόνας - ήχου / Image - Sound processing

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΡΑΠΤΗΣ / DEMOSTHENES RAPTIS

Απόδοση κειμένου / Narration

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΑΣΗΜΑΚΗΣ / APOSTOLIS ASIMAKIS

Παραγωγός / Producer

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

© 2025

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜ/ΦΟΥ /

STAVROS PSILLAKIS – Greek Film Centre (G.F.C)

THE MAN WHO DISTURBED THE UNIVERSE

Documentary | 52' | 2000

Direction: Stavros Psillakis

Production: Greek Film Centre (G.F.C) – Stavros Psillakis

Filming locations: GREECE (Chania Prefecture) – DENMARK (Aalborg area), 1996–1997

Short synopsis

Starting from the efforts toward deinstitutionalization at the Chania Psychiatric Hospital, the film seeks to listen to the voice of madness beneath its chaotic delirium. It proposes a different way of looking at madness and at the human being—at the capacities and sensitivities of people with mental illness, as well as at the blurred boundaries of “normality.” A documentary that challenges and provokes reflection.

Director’s Note

“If death surrounds our lives, madness hovers around our mental health.”

The Chania Mental Institution [Crete]. A group of patients hosts us in the “Assembly of the People.” In the space where they meet and converse every day, where “one asks for a hundred drachmas and another asks for meaning.”

Another group—former long-term patients, now outside the Psychiatric Hospital—undergoes a painful process of social reintegration: they dare to embark on a journey to Denmark.

Through the parallel voices of these two groups, the film attempts to listen to the voice of madness beneath its chaotic delirium; to observe the dramatic confrontation between the human being and madness, in profound despair and in absolute doubt about every aspect of existence. In madness, man feels that he has nowhere to return to. He *is* no longer. *He was*.

It is an alternative way of looking at madness and at the human being—at the capacities and sensitivities of people with mental illness, and at the blurred boundaries of “normality.”

ΑΛΛΟΣ ΔΡΟΜΟΣ ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ

Ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους | 87' | 2009

Σκηνοθεσία: Σταύρος Ψυλλάκης

Παραγωγή: Ε.Κ.Κ. - Σταύρος Ψυλλάκης

Γυρίσματα: ΕΛΛΑΔΑ (Νομός Χανίων) – Νότια ΙΤΑΛΙΑ (περιοχή Lecce), 2007

Σύντομη σύνοψη

Στην Κρήτη, ένα τμήμα του Δημοκρατικού Στρατού παρέμεινε ενεργό και μετά το τέλος του Εμφυλίου στην υπόλοιπη Ελλάδα. Έξι άνδρες και δύο γυναίκες, παράνομοι και επικηρυγμένοι, κρύβονται για περίπου δεκατέσσερα χρόνια στον Νομό Χανίων, κρατώντας ζωντανές τις παράνομες οργανώσεις. Το 1962, έξι από αυτούς δραπετεύουν μέσω Ιταλίας στην Τασκένδη. Τρεις ζουν σήμερα και αποτελούν τα κεντρικά πρόσωπα της ταινίας.

Η ταινία καταγράφει την αντοχή τους και, μαζί, την αυτοθυσία των ανθρώπων που τους προστάτεψαν επί χρόνια. «Πρωταγωνιστές» και «αφανείς» αυτής της ιστορίας -εξίσου φωτεινοί και δυσεύρετοι- πέρα από ιδεολογίες, ενσαρκώνουν κάτι πολύ σημαντικό: βαθιά προσήλωση στον άνθρωπο και στην αξιοπρέπειά του. Αυτό είναι το θέμα της ταινίας ...

Σημείωμα σκηνοθέτη

Η ταινία, με αφορμή το βιβλίο —που είναι και ο τίτλος της— *Άλλος δρόμος δεν υπήρχε* των Νίκου και Αργυρώς Κοκοβλή (δύο από τους παράνομους που ζουν σήμερα), διερευνά την αντοχή των τσακισμένων υπολειμμάτων του Δημοκρατικού Στρατού στη Δυτική Κρήτη, καθώς και την αυτοθυσία των απλών ανθρώπων που τους τροφοδοτούσαν και τους έκρυβαν επί χρόνια.

Πώς και γιατί άντεξαν αυτά τα βάσανα οι «πρωταγωνιστές», κυνηγημένοι από πολυάριθμους και φανατισμένους διώκτες, ζώντας σε σπηλιές, στάβλους, βόθρους και αυτοσχέδια καταφύγια;

Και πώς και γιατί οι «αφανείς», οι απλοί άνθρωποι, άνοιγαν όχι μόνο τα σπίτια αλλά και τις ζωές τους για να δεχτούν τους κυνηγημένους, να τους κρύψουν, να τους ταΐσουν και να τους βοηθήσουν;

Οι «πρωταγωνιστές» και οι «αφανείς» αυτής της ιστορίας —εξίσου φωτεινοί και δυσεύρετοι— ενσαρκώνουν έναν αγώνα που, για να αντέξει τέτοιες δυσκολίες, δεν αρκεί η πίστη σε κάποια ιδεολογία, όσο ανώτερη κι αν είναι. Απαιτείται κάτι πολύ περισσότερο: βαθιά προσήλωση στον ίδιο τον άνθρωπο και στην αξιοπρέπειά του.

Αυτός ο αγώνας για αξιοπρέπεια είναι και το θέμα του ντοκιμαντέρ. Ένα θέμα που επιχειρείται να σκιαγραφηθεί με αδρές και σκληρές γραμμές —όπως η ζωή και οι συνθήκες που βίωσαν— και όχι ως μια «παλιά, μελό ιστορία».

Σκηνοθεσία – Σενάριο / Director – Scriptwriter
ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Αρχική Ιδέα & συνεργασία στην έρευνα και στο σενάριο / Initial idea & collaboration in research & script
ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗΣ / MATTHEOS FRANTZESKAKIS

Διεύθυνση Φωτογραφίας / Cinematography
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ / CHRIS ASIMAKOPOULOS

Ειδικές λήψεις – Συμπληρωματικά γυρίσματα / Special Shootings

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΞΕΝΑΚΗΣ / DIMITRIS XENAKIS
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ / GIORGOS PANTELAKIS
ΣΤΕΛΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ / STELIOS APOSTOLOPOULOS

Μοντάζ / Editing
ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ / GIORGOS TRIANTAFYLLOU

Ηχοληψία / Sound recordist
ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΕΦΕΝΤΑΚΗΣ / ANASTASIS EFENTAKIS

Πρωτότυπη μουσική – Μίξη & Εργαστήρια ήχου / Original music - Sound mix & Sound processing
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS
«MASSIVE PRODUCTIONS»

Απόδοση κειμένου / Narration
ΠΑΝΟΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ / PANOS KIPARISIS

Παραγωγός / Producer
ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

© 2009
ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

THERE WAS NO OTHER WAY

Documentary | 87' | 2009

Direction: Stavros Psillakis

Production: Greek Film Centre (G.F.C) – Stavros Psillakis

Filming locations: GREECE (Chania Prefecture) – SOUTHERN ITALY (Lecce area), 2007

Short synopsis

In Crete, a unit of the Democratic Army remained active even after the end of the Civil War in the rest of Greece. Six men and two women, living illegally and under constant pursuit, hid for nearly fourteen years in the Chania Prefecture, keeping the underground organizations alive. In 1962, six of them escaped via Italy to Tashkent. Three are still alive today and form the central figures of the film.

The film records their endurance, along with the self-sacrifice of the people who protected them for years. The “protagonists” and the “invisible” figures of this story -equally luminous and equally rare- beyond ideologies, embody something profoundly important: a deep commitment to the human being and to human dignity. This is the subject of the film.

Director’s Note

Prompted by the book -also the film’s title- *There Was No Other Way* by Nikos and Argyro Kokovlis (two of the former underground fighters who are still alive today), the film explores the endurance of the shattered remnants of the Democratic Army in Western Crete, as well as the self-sacrifice of ordinary people who fed them and hid them for years.

How and why did the “protagonists” endure such suffering—hunted by numerous and fanatical persecutors, living in caves, barns, cesspits, and makeshift shelters?

And how and why did the “invisible” figures, ordinary people, open not only their homes but their lives to receive the hunted, to hide them, feed them, and help them?

The “protagonists” and the “invisible” figures of this story—equally luminous and equally rare—embody a struggle that, to withstand such hardship, requires more than faith in any ideology, however lofty it may be. It demands something far greater: a profound commitment to the human being and to human dignity.

This struggle for dignity is the subject of the documentary. A subject sketched with rough and harsh lines—like the life and the conditions they endured—and not as an “old, sentimental story.”

ΜΕΤΑΞΑ ακούγοντας το χρόνο

Ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους | 87' | 2012

Σκηνοθεσία - Παραγωγή: Σταύρος Ψυλλάκης

Γυρίσματα: Αντικαρκινικό Νοσοκομείο ΜΕΤΑΞΑ & ιδιωτικοί χώροι, 2010

Σύντομη σύνοψη

Γιατροί, νοσηλευτές και εργαζόμενοι του αντικαρκινικού νοσοκομείου ΜΕΤΑΞΑ, που πάσχουν οι ίδιοι από καρκίνο, μιλούν για την εμπειρία της ασθένειας από τη διπλή τους θέση: του θεραπευτή και του ασθενή.

Από το σοκ της διάγνωσης έως την καθημερινή συνύπαρξη με το ενδεχόμενο του θανάτου, η ταινία παρακολουθεί πώς ο χρόνος αλλάζει νόημα, πώς η ζωή ανασυντίθεται και πώς η ασθένεια μετατρέπεται, για κάποιους, σε δάσκαλο ζωής.

Σχόλιο για την ταινία

«Συμβιώνοντας με τον καρκίνο. Μια συγκλονιστική εμπειρία αυτογνωσίας σ' ένα υποθηκευμένο μέλλον. Ένα μοναδικό σημείο ανάμεσα στη ζωή και στο θάνατο. Ο καρκινοπαθής πορεύεται μεταξύ μιας εσωτερικότητας, αυτογνωσίας, εγρήγορσης, εξαιρετικής ευαισθησίας και παράνοιας, βαδίζοντας προς τα πίσω με διεισδυτικό βλέμμα και οξύτατη προσοχή.» Ιωάννα Καρυστιάνη, συγγραφέας

Σημείωμα σκηνοθέτη

Η εμπειρία μιας σοβαρής ασθένειας, όπως ο καρκίνος, αποτελεί από μόνη της ένα ισχυρό υπαρξιακό γεγονός. Όταν όμως ο πάσχων είναι γιατρός ή μέλος του νοσηλευτικού προσωπικού και συνεχίζει να εργάζεται στον ίδιο χώρο όπου θεραπεύεται, η εμπειρία αυτή αποκτά πρόσθετες διαστάσεις.

Στο νοσοκομείο ΜΕΤΑΞΑ συναντήσαμε ανθρώπους που ζουν ταυτόχρονα τη θέση του θεραπευτή και του ασθενή: άλλοι συνεχίζουν να εργάζονται, άλλοι υποβάλλονται σε θεραπείες, άλλοι ζουν με την αναμονή μιας αβέβαιης έκβασης. Όλοι, όμως, βιώνουν καθημερινά τη συνύπαρξη με την αρρώστια· τη δική τους και των άλλων.

Τι συμβαίνει όταν ο γιατρός γίνεται ασθενής και ο δάσκαλος μαθητής; Όταν η ψευδαίσθηση της αθανασίας καταρρέει και ο χρόνος σωματοποιείται; Σε αυτή τη συνθήκη, τα μέτρα και τα σταθμά μεταβάλλονται, και ίσως τότε να ανακαλύπτουμε ότι οφείλουμε περισσότερα στην ποίηση απ' ό,τι στην εφορία.

Σκηνοθεσία – Σενάριο – Ηχοληψία / Director – Scriptwriter – Sound recordist

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Βασισμένο σε μια ιδέα του / based on an idea by

ΝΙΚΟΥ ΚΑΡΒΟΥΝΗ / NIKOS KARVOUNIS

Διεύθυνση Φωτογραφίας / Cinematography

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΛΜΑΣ / KOSTAS PALMAS

Μοντάζ / Editing

ΣΠΥΡΟΣ ΚΟΚΚΑΣ / SPYROS KOKKAS

Πρωτότυπη μουσική – Μίξη & Εργαστήρια ήχου / Original music - Sound mix & Sound processing

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS

«MASSIVE PRODUCTIONS»

Παραγωγός / Producer

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

© 2012

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

METAXA listening to time

Documentary | 87' | 2012

Direction: Stavros Psillakis

Production: Stavros Psillakis

Filming locations: Metaxa Anticancer Hospital & private locations, 2010

Short synopsis

Doctors, nurses, and staff of the Metaxa Anticancer Hospital who themselves suffer from cancer speak about the experience of the illness from their dual position: that of the caregiver and the patient.

From the shock of diagnosis to the daily coexistence with the possibility of death, the film follows how time changes meaning, how life is reassembled, and how illness becomes, for some, a teacher of life.

Comment on the film

"Living with cancer. A shattering experience of self-knowledge within a mortgaged future.

A unique point suspended between life and death.

The cancer patient moves between inwardness, self-awareness, vigilance, heightened sensitivity, and madness, walking backward with a penetrating gaze and razor-sharp attention." Ioanna Karystiani, writer

Director's Note

The experience of a serious illness, such as cancer, is in itself a powerful existential event. When, however, the person who suffers is a doctor or a member of the nursing staff and continues to work in the very place where they are being treated, this experience acquires additional dimensions.

At the Metaxa Hospital we encountered people who live simultaneously in the role of caregiver and patient: some continue to work, others undergo treatment, others live in the waiting of an uncertain outcome. All of them, however, experience on a daily basis coexistence with illness, their own and that of others.

What happens when the doctor becomes the patient and the teacher the student? When the illusion of immortality collapses and time becomes embodied? Under these conditions, measures and priorities are transformed, and perhaps then we discover that we owe more to poetry than to the tax office.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΡΟΜΑ

Ντοκιμαντέρ | 67' | 2014

Σκηνοθεσία: Σταύρος Ψυλλάκης

Παραγωγή: Σταύρος Ψυλλάκης

Γυρίσματα: ΕΛΛΑΔΑ (Ζεφύρι, Άνω Λιόσια, Μενίδι, Αθήνα), 2014

Σύντομη σύνοψη

«Εμάς όλους μάς ονομάζουν γύφτους, τσιγγάνους, μας έχουν όλους στην ίδια μοίρα. Δεν είμαστε η ίδια φυλή...».

Η Αθανασία, ο Θόδωρος, ο Γιώργος, η Χρυσούλα, ... ζουν και κινούνται στο Ζεφύρι, στο Μενίδι και στην ευρύτερη περιοχή. Δεν μένουν πια σε τσαντίρια και καταυλισμούς, αλλά σε ένα σύγχρονο αστικό περιβάλλον, ο καθένας ανάλογα με τις δυνατότητές του. Τα παιδιά και τα εγγόνια τους προσπαθούν να μάθουν πέντε γράμματα ... Μέσα από μικρές ιστορίες που μας αφηγούνται οι ίδιοι για τη ζωή τους, ξεδιπλώνουν σιγά σιγά, ο καθένας τους, τη δική του, ιδιαίτερη, ταυτότητα και προσωπικότητα. Γίνονται **πρόσωπα** με όνειρα, ελπίδες και απογοητεύσεις ... Αλλά και με μια βαριά καταγωγή. «...άμα δεν έχεις φτερά να πετάξεις, πώς θα πετάξεις;» μονολογεί προς το τέλος η Αθανασία.

Σημείωμα σκηνοθέτη

Η ταινία Μικρές Ιστορίες Ρομά γυρίστηκε στο πλαίσιο μιας ευρύτερης ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας που αφορούσε τους Ρομά. Το θέμα και η προσέγγισή του ήταν αποκλειστικά επιλογή του σκηνοθέτη.

Την κατεύθυνση της ταινίας καθόρισαν αφενός οι περιορισμοί του προϋπολογισμού και αφετέρου η επιθυμία να εστιάσουμε σε συγκεκριμένα πρόσωπα και χαρακτήρες. Δεν μας ενδιέφερε το πολύχρωμο αλλά απρόσωπο στοιχείο της ομαδικής ζωής στους καταυλισμούς, όσο γοητευτικό κι αν είναι. Αντίθετα, μέσα στα νέα δεδομένα της ένταξης των Ρομά στο αστικό περιβάλλον, θελήσαμε να σταθούμε στα όνειρα, τις φιλοδοξίες και τη ζωή συγκεκριμένων ανθρώπων — και αυτούς να θυμόμαστε τελικά.

Η ταινία εστιάζει σε περιοχές στις παρυφές της πόλης, όπως το Ζεφύρι και τα Άνω Λιόσια, δύσκολες και προβληματικές. Προσπαθήσαμε να αναδείξουμε πτυχές αυτής της πραγματικότητας μέσα από τις μικρές ιστορίες των ίδιων των ανθρώπων. Άλλα πράγματα καταφέραμε και άλλα όχι. Αυτό, όμως, είναι κάτι που τελικά θα το κρίνει ο θεατής.

Σκηνοθεσία – Σενάριο – Ηχοληψία – Μοντάζ / Director – Scriptwriter - Sound recordist – Editing

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Διεύθυνση Φωτογραφίας / Cinematography

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΕΡΑΝΙΟΣ / MICHALIS GERANIOS

Βοηθός Διευθ. φωτογραφίας / Assistant Cinematography

ΜΑΝΟΣ ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ / MANOS KRITSOTAKIS

Μίξη & Εργαστήρια ήχου / Sound mix & Sound processing

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS

«MASSIVE PRODUCTIONS»

Πρωτότυπη μουσική / Original music

ΒΑΣΙΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ / VASILEIOS DIMITRIADIS

Παραγωγός / Producer

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

© 2014

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ - BYZANTINO ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ - ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ /
GREEK FILM CENTRE (G.F.C)- BYZANTINE AND CHRISTIAN MUSEUM - STAVROS PSILLAKIS

SHORT GYPSY STORIES

Documentary | 67' | 2014

Direction: Stavros Psillakis

Production: Stavros Psillakis

Filming locations: GREECE (Zefyri, Ano Liosia, Menidi, Athens), 2014

Short synopsis

"They call all of us gypsies, Roma; they put us all in the same category. We are not the same people..."

Athanasia, Thodoris, Giorgos, Chryssoula, ... live and move around in Zefyri, Menidi, and the wider area. They no longer live in tents and camps, but in a contemporary urban environment, each according to their means. Their children and grandchildren try to learn a few letters... Through small stories they themselves tell about their lives, each of them gradually unfolds their own distinct identity and personality. They emerge as **faces**, with dreams, hopes, and disappointments... but also with a heavy legacy. *"If you don't have wings to fly, how can you fly?"* Athanasia murmurs toward the end.

Director's Note

The film *Short Gypsy Stories* was made within the framework of a broader European initiative concerning Roma communities. The subject and its approach, however, were entirely the director's choice.

The direction of the film was shaped both by budgetary constraints and by the desire to focus on specific individuals and characters. We were not interested in the colorful yet impersonal aspect of collective life in the camps, however appealing it may be. Instead, within the new conditions of Roma integration into the urban environment, we chose to focus on the dreams, ambitions, and lives of particular people—those we ultimately wish to remember.

The film focuses on areas on the outskirts of the city, such as Zefyri and Ano Liosia, difficult and troubled places. We attempted to highlight aspects of this reality through the small stories told by the people themselves. Some things we managed to achieve, others not. Ultimately, however, this is for the viewer to judge.

ΟΛΥΜΠΙΑ

Ντοκιμαντέρ | 45' | 2015

Σκηνοθεσία: Σταύρος Ψυλλάκης

Παραγωγή: Σταύρος Ψυλλάκης

Γυρίσματα: ΕΛΛΑΔΑ (Μενεμένη, Θεσσαλονίκη), 9-12 Ιανουαρίου 2014

Σύντομη σύνοψη

Η Ολυμπία, 33 ετών και ήδη 3 μηνών έγκυος, μαθαίνει πως έχει καρκίνο στον πνεύμονα – ένα σπάνιο και ιδιαίτερα βαρύ ιατρικό περιστατικό. Μετά από πολλές αμφιταλαντεύσεις και δυσκολίες, αποφασίζεται να συνεχιστεί η εγκυμοσύνη και γεννιέται ένα υγιέστατο μωρό, ο Παναγιώτης.

Τέσσερις μήνες μετά τον τοκετό, ενώ η ασθένεια καλπάζει, με πρωτοβουλία του γιατρού της, Ιάκωβου Άντζελ, περνάμε τέσσερις μέρες κοντά στην Ολυμπία και την οικογένειά της, καταγράφοντας ό,τι μπορούσαμε και ό,τι η κατάσταση μας επέτρεπε.

Η ταινία παρακολουθεί αυτές τις μέρες όχι ως χρονικό ασθένειας, αλλά ως εμπειρία ζωής, σχέσεων και αντοχής, μέσα στον στενό οικογενειακό κύκλο.

Σημείωμα σκηνοθέτη

Μετά το «ΜΕΤΑΞΑ ακούγοντας τον χρόνο», η ΟΛΥΜΠΙΑ. Τυπικά, και οι δύο ταινίες ασχολούνται με ανθρώπους που έχουν προσβληθεί από καρκίνο. Ουσιαστικά, όμως, το θέμα τους είναι ο θάνατος· ο φόβος του θανάτου — και ο δικός μου φόβος του θανάτου.

Αν η πρώτη ταινία μιλούσε άρρητα και υπόγεια για τους «...Έλληνες που έκαναν οίστρο της ζωής τον φόβο του θανάτου» (ο στίχος του Ανδρέα Εμπειρικού που, βλέποντας την ταινία, θυμήθηκε πολύ εύστοχα ένας φίλος), τότε η ΟΛΥΜΠΙΑ για τι μιλά;

Η Ολυμπία, 33 ετών και τριών μηνών έγκυος, μαθαίνει πως έχει καρκίνο στον πνεύμονα. Τελικά θα γεννήσει ένα υγιέστατο μωρό, τον Παναγιώτη. Τέσσερις μήνες μετά τον τοκετό, ενώ η ασθένεια καλπάζει, με πρωτοβουλία του γιατρού της, Ιάκωβου Άντζελ, περνάμε τέσσερις μέρες κοντά στην Ολυμπία και την οικογένειά της, καταγράφοντας ό,τι μπορούσαμε και ό,τι η κατάσταση μας επέτρεπε.

Η Ολυμπία ήθελε να γίνει κομμώτρια, σπούδασε μοδίστρα και τελικά έγινε ζαχαροπλάστισσα. Δημιουργούσε: γλυκά, παρέες, στιγμές.

«Αυτό το μωρό θα το κρατήσω όπως και να 'ναι», είπε. Και το κράτησε. Τώρα προσπαθεί να ζήσει. Γιατί έχει τον Παναγιώτη. Τη ζωή. Και, όπως λέει η ίδια, «η ζωή είναι πολύ όμορφη».

Η ΟΛΥΜΠΙΑ για τι μιλά; Ακόμα δεν μπορώ να απαντήσω. Παρά τη γλύκα και τη ζεστασιά που γενναιόδωρα μας χάρισε η Ολυμπία και η οικογένειά της αυτές τις τέσσερις μέρες, ίσως — χωρίς ηθικολογίες — να μιλά για τα πιο ουσιαστικά πράγματα του ανθρώπου: εκείνα που μόνο η σιωπή μπορεί να εκφράσει.

Όλα ήταν πολύ δύσκολα. Ίσως ό,τι πιο δύσκολο έχω γυρίσει μέχρι σήμερα. Άλλωστε κάτι παρόμοιο ομολογεί και ο γιατρός της όταν τον διακόπτει ένας λυγμός.

Σκηνοθεσία – Σενάριο – Μοντάζ – Ηχοληψία / Director – Scriptwriter – Editing – Sound recordist

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Διεύθυνση Φωτογραφίας / Cinematography

ΘΕΚΛΑ ΜΑΛΑΜΟΥ / THEKLA MALAMOU

Παραγωγός / Producer

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

© 2015

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

OLYMPIA

Documentary | 45' | 2015

Direction: Stavros Psillakis

Production: Stavros Psillakis

Filming locations: GREECE (Menemeni, Thessaloniki), January 9–12, 2014

Short synopsis

Olympia, 33 years old and already three months pregnant, learns that she has lung cancer—a rare and extremely severe medical case. After many doubts and difficulties, the decision is made to continue the pregnancy, and a perfectly healthy baby, Panagiotis, is born.

Four months after the birth, while the disease is rapidly progressing, at the initiative of her doctor, Iakovos Angel, we spend four days close to Olympia and her family, recording whatever we could and whatever the situation allowed.

The film follows these days not as a chronicle of illness, but as an experience of life, relationships, and endurance, within the close circle of the family.

Director's Note

After *METAXA Listening to Time*, comes OLYMPIA. Formally, both films deal with people afflicted by cancer. Essentially, however, their subject is death—the fear of death, and my own fear of death.

If the first film spoke implicitly and subterraneously about the “...Greeks who turned the fear of death into a rapture for life.” (the verse by Andreas Embirikos that a friend aptly recalled after watching the film), then what does OLYMPIA speak about?

Olympia, 33 years old and three months pregnant, learns that she has lung cancer. In the end, she gives birth to a perfectly healthy baby, Panagiotis. Four months after the delivery, while the disease is rapidly advancing, at the initiative of her doctor, Iakovos Angel, we spend four days close to Olympia and her family, recording whatever we could and whatever the circumstances allowed.

Olympia wanted to become a hairdresser, studied dressmaking, and eventually became a pastry chef. She created: sweets, friendships, moments.

“I will keep this baby, no matter what,” she said. And she did. Now she is trying to live. Because she has Panagiotis. Life. And, as she herself says, “life is very beautiful.”

What does OLYMPIA speak about? I still cannot answer. Despite the sweetness and warmth that Olympia and her family so generously offered us during those four days, perhaps—without moralizing—it speaks about the most essential things of being human: those that only silence can express.

Everything was very difficult. Perhaps the most difficult thing I have filmed to date. After all, her doctor confesses something similar when he is interrupted by a sob.

ΤΟ ΜΕΣΑ ΦΩΣ

Ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους | 92' | 2015

Σκηνοθεσία: Σταύρος Ψυλλάκης

Παραγωγή: Μουσείο Παραδοσιακής Ζωής Κρήτης "ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ"

Γυρίσματα: Ν. Ηρακλείου και Ν. Λασιθίου, 2014

Σύντομη σύνοψη

Ο Γιώργης Μαρκάκης, γιατρός και ιδρυτής του Μουσείου Παραδοσιακής Ζωής Κρήτης «Λυχνοστάτης», ξετυλίγει στην κάμερα ένα πορτρέτο ζωής που κινείται ανάμεσα στη μνήμη, τη φύση και τον χρόνο. Μιλά για τον παππού Μηλιωτογιάννη, το πατρικό σπίτι, τη σχέση του με το φως, το μάτι και το δάκρυ, τη δημιουργία του Μουσείου, τους ανθρώπους, τα αντικείμενα, τα ίχνη που μένουν.

Η αφήγησή του δεν οργανώνεται ως βιογραφία, αλλά ως βιωμένη εμπειρία: ως ένας τρόπος να βλέπει κανείς τον κόσμο, να στέκεται απέναντι στη ζωή και στον θάνατο, να αναγνωρίζει την αξία των πραγμάτων όχι από τη χρησιμότητά τους, αλλά από την αγάπη που τους έχει δοθεί.

Το *Μέσα Φως* είναι ένα κινηματογραφικό πορτρέτο για τη μνήμη που κατοικεί στους ανθρώπους και στα πράγματα, για τη γνώση που μεταδίδεται χωρίς διδακτισμό, και για εκείνο το φως που δεν έρχεται απ' έξω, αλλά καλλιεργείται σιωπηλά μέσα στον χρόνο.

«Κάθε πράγμα στον κόσμο ετούτο αξίζει τόσο, όσο το αγάπησες».

Σημείωμα σκηνοθέτη

Η ταινία *Το Μέσα Φως* γεννήθηκε ύστερα από την επιθυμία του Γιάννη Μαρκάκη να υπάρξει ένα κινηματογραφικό πορτρέτο του πατέρα του. Η αφετηρία της ήταν, με έναν τρόπο, μια παραγγελία: σαν να απευθύνεται κανείς σε έναν ζωγράφο που εκτιμά και να του ζητά να ζωγραφίσει ένα αγαπημένο πρόσωπο.

Η διάσταση αυτή δεν λειτουργεί περιοριστικά ούτε μειώνει την αυτονομία της κινηματογραφικής ματιάς. Αντίθετα, καθορίζει εξ αρχής ένα πλαίσιο εμπιστοσύνης. Η ταινία δεν ξεκινά από την ανάγκη τεκμηρίωσης, αλλά από μια συνειδητή επιλογή: την απόφαση ενός γιου να σταθεί απέναντι στον πατέρα του όχι ως δεδομένο, αλλά ως άνθρωπο που τον διαμόρφωσε βαθιά.

Ο Γιώργης Μαρκάκης μιλά για τη ζωή του χωρίς διάθεση απολογίας ή εξιδανίκευσης. Ο λόγος του κινείται ανάμεσα στο φως και στο δάκρυ, στη γνώση και στην εμπειρία, στη μνήμη και στο παρόν. Το Μουσείο Παραδοσιακής Ζωής Κρήτης «Λυχνοστάτη» λειτουργεί στην ταινία όχι ως έκθεμα, αλλά ως προέκταση ενός τρόπου ζωής, όπου άνθρωποι, αντικείμενα και μνήμες συνυπάρχουν οργανικά.

Στο *Μέσα Φως* προσπάθησα να σταθώ με τη μέγιστη δυνατή διακριτικότητα απέναντι και στους δύο: στον πατέρα που μιλά και στον γιο που τον επέλεξε. Να αφήσω τον λόγο, τις παύσεις και το βλέμμα να οδηγήσουν την ταινία. Όχι για να δημιουργηθεί ένα εγκώμιο, αλλά για να υπάρξει ένα καθαρό πορτρέτο· μια συνάντηση όπου ο κινηματογράφος δεν φωτίζει απ' έξω, αλλά συναντά εκείνο το φως που ήδη υπάρχει μέσα.

Σκηνοθεσία – Σενάριο - Ηχοληψία / Director – Scriptwriter - Sound recordist

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Διεύθυνση Φωτογραφίας / Cinematography

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΕΡΑΝΙΟΣ / MICHALIS GERANIOS

Μοντάζ / Editing

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΑΜΠΟΥΛΑΣ / GIANNIS KATSAMPOULAS

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Πρωτότυπη μουσική – Μίξη & Εργαστήρια ήχου / Original music - Sound mix & Sound processing

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS

«MASSIVE PRODUCTIONS»

Βοηθός Διευθ. φωτογραφίας / Assistant Cinematography

ΜΑΝΟΣ ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ / MANOS KRITSOTAKIS

Παραγωγός / Producer

ΓΙΆΝΝΗΣ ΜΑΡΚΑΚΗΣ / GIANNIS MARKAKIS

CRETAN OPEN-AIR MUSEUM "LYCHNOSTATIS"

© 2015

CRETAN OPEN-AIR MUSEUM "LYCHNOSTATIS"

THE LIGHT INSIDE

Documentary | 92' | 2015

Direction: Stavros Psillakis

Production: Cretan Open-Air Museum "Lychnostatis"

Filming locations: Heraklion Prefecture & Lasithi Prefecture, 2014

Short synopsis

Giorgis Markakis, a physician and founder of the Lychnostatis Open Air Museum (Museum of Traditional Life of Crete), unfolds before the camera a life portrait that moves between memory, nature, and time. He speaks of his grandfather Miliotogiannis, the family home, his relationship with light, the eye and the tear, the creation of the museum, the people, the objects, and the traces that remain.

His narration is not structured as a biography, but as lived experience: as a way of seeing the world, of standing before life and death, of recognizing the value of things not by their usefulness, but by the love that has been given to them.

The Light Inside is a cinematic portrait about memory as it inhabits people and objects, about knowledge transmitted without didacticism, and about that light which does not come from outside, but is quietly cultivated over time.

"In this world, things are worth only as much as they are loved."

Director's Note

The Light Inside was born from Giannis Markakis's wish for a cinematic portrait of his father. In a sense, its point of departure was a commission: like turning to a painter one admires and asking them to paint a beloved person.

This dimension does not impose limits, nor does it diminish the autonomy of the cinematic gaze. On the contrary, it establishes a framework of trust from the outset. The film does not begin with a need for documentation, but with a conscious choice: a son's decision to stand before his father not as a given, but as the human being who profoundly shaped him.

Giorgis Markakis speaks about his life without apology or idealization. His voice moves between light and tear, knowledge and experience, memory and the present. The Lychnostatis Open Air Museum functions in the film not as an exhibit, but as an extension of a way of life, where people, objects, and memories coexist organically.

The Light Inside I tried to stand with the greatest possible discretion toward both of them: the father who speaks and the son who chose him. To allow words, silences, and the gaze to guide the film. Not to create a eulogy, but to arrive at a clear portrait: a meeting in which cinema does not illuminate from the outside, but encounters the light that already exists within.

ΓΙΑ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΟΥΣ

συναντήσεις με τον Γιώργο Μανιάτη

Ντοκιμαντέρ | 98' | 2019

Σκηνοθεσία: Σταύρος Ψυλλάκης

Παραγωγή: 2|35 - Σταύρος Ψυλλάκης

Γυρίσματα: ΕΛΛΑΔΑ (Αθήνα), 2015 και 2018

Σύντομη σύνοψη

Ο Γιώργος Μανιάτης (1939–2018), λεγεωνάριος στην Αλγερία στα 18 του, συγγραφέας και μουσικός στη συνέχεια, όριζε τον εαυτό του ως «δημόσιο κίνδυνο».

Η ταινία ΓΙΑ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΟΥΣ δεν είναι μια βιογραφία. Αναζητά την περιπέτεια της ψυχής του: μιας συνείδησης σε διαρκή εγρήγορση, εμπρηστικής και αυτοπυρπολούμενης.

Ο Α. Ζήρας, γράφοντας για τον Μανιάτη με αφορμή την επανέκδοση της *Λεγεώνας* το 1990, μιλά για μια διαρκή αναζήτηση του ξεπεράσματος των ορίων και για έναν «παροξυσμό της συνεχούς κίνησης» που γίνεται ο ίδιος ο πρωταγωνιστής του έργου. Αυτή η αύρα διαπερνά και το καταγεγραμμένο υλικό των συναντήσεών μας και αποτελεί την τελική αίσθηση που επιδιώκει η ταινία.

«Αλλάζει τη ζωή όποιος αλλάζει ζωή», μας λέει.

Σημείωμα σκηνοθέτη

«Αλλάζει τη ζωή όποιος αλλάζει ζωή» (Γ. Μανιάτης)

Το ΓΙΑ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΟΥΣ δεν είναι πορτρέτο-βιογραφία του Γιώργου Μανιάτη.

Ακόμη κι αν ζούσε και συνεχίζαμε τα γυρίσματα, δεν θα ήταν.

Από την αρχή με ενδιέφερε μόνο ο ίδιος ο λόγος του και το έργο του. Όχι μαρτυρίες τρίτων, όχι εξωτερικά σχόλια, όχι βιογραφική τεκμηρίωση. Η συνήθης φόρμα των κινηματογραφικών πορτρέτων δεν μπορούσε να χωρέσει αυτή την περίπτωση.

Οι συναντήσεις μας –κινηματογραφημένες και μη– συγκρότησαν σταδιακά ένα πεδίο εμπειρίας: έναν λόγο σε διαρκή εγρήγορση, που κινείται στα όρια, που αναζητά το ξεπέρασμα των ορίων και το τίμημά του. Η ταινία παρακολουθεί αυτή τη συνείδηση όχι ως αφήγηση ζωής, αλλά ως συνεχή πράξη.

Μετά τον αιφνίδιο θάνατό του, το ήδη καταγεγραμμένο υλικό αποκάλυψε τη δική του αυτάρκεια. Σε συνδυασμό με αρχειακά τεκμήρια και γραπτά του Μανιάτη, η ταινία βρήκε τη μορφή της: όχι ως αναγκαστική ανασύνθεση, αλλά ως ολοκληρωμένο έργο.

Το ΓΙΑ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΟΥΣ επιχειρεί να καταγράψει την περιπέτεια μιας ψυχής που δεν αναπαύεται, που δεν απολογείται και που δεν επιδιώκει συμφιλίωση. Έναν λόγο που επιμένει να κινείται. Κλείνει, όπως και το έργο του Μανιάτη, με την επίγνωση ότι η δημιουργία είναι πράξη αποποίησης και αποσυρμού. Όχι θέαμα. Πράξη.

Σκηνοθεσία – Σενάριο – Ηχοληψία – Διεύθυνση Φωτογραφίας / Director – Scriptwriter – Sound recordist – Cinematography

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Μοντάζ / Editing

ΣΠΥΡΟΣ ΚΟΚΚΑΣ / SPYROS KOKKAS

Έργα ζωγραφικής / paintings

ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ / MICHALIS MANOUSAKIS

Μίξη & Εργαστήρια ήχου / Sound mix & Sound processing

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS

«MASSIVE PRODUCTIONS»

FOR NO REASONS

meetings with Giorgos Maniatis

Documentary | 98' | 2019

Direction: Stavros Psillakis

Production: 2 | 35 - Stavros Psillakis

Filming locations: GREECE (Athens), 2015 and 2018

Short synopsis

Giorgos Maniatis (1939–2018), a legionnaire in Algeria at the age of eighteen, later a writer and musician, defined himself as a “public danger.”

The film *FOR NO REASON* is not a biography. It seeks the adventure of his soul: a consciousness in constant alertness—incendiary and self-immolating.

A. Ziras, writing about Maniatis on the occasion of the reissue of *The Legion* in 1990, speaks of a relentless quest to transcend limits and of a “paroxysm of continuous motion” that becomes the very protagonist of the work. This aura also permeates the recorded material from our encounters and constitutes the final sensation the film strives to convey.

“Whoever changes their life, changes life itself” he tells us.

Director’s Note

“Whoever changes their life, changes life itself.” (G. Maniatis)

FOR NO REASON is not a portrait-biography of Giorgos Maniatis.

Even if he were still alive and we had continued filming, it would not have been.

From the outset, what interested me was only his own voice and his work. Not testimonies by others, not external commentary, not biographical documentation. The usual form of cinematic portraits could not contain this case.

Our encounters—filmed and unfiled—gradually formed a field of experience: a discourse in constant alertness, moving at the edges, seeking the crossing of limits and the price that such crossing exacts. The film follows this consciousness not as a life story, but as a continuous act.

After his sudden death, the already recorded material revealed its own self-sufficiency. Combined with archival material and Maniatis’s writings, the film found its form: not as a forced reconstruction, but as a complete work.

FOR NO REASON attempts to register the adventure of a soul that does not rest, does not apologize, and does not seek reconciliation.

A voice that insists on remaining in motion.

It closes, as Maniatis’s work itself does, with the awareness that creation is an act of renunciation and withdrawal. Not spectacle. An act.

ΟΦΕΙΛΗ

Ντοκιμαντέρ | 77' | 2021

Σκηνοθεσία: Σταύρος Ψυλλάκης

Παραγωγή: Massive Productions - Σταύρος Ψυλλάκης

Γυρίσματα: ΕΛΛΑΔΑ (Πυρσόγιαννη – Θεσσαλία - Αθήνα), 2003-2008 & 2010

«Ο κάθε άνθρωπος που γνωρίζουμε στη ζωή μας είναι ένα ταξίδι και πολλές φορές νιώθουμε από την αρχή αν θα ταξιδέψουμε μαζί του πρώτη θέση ή χωρίς αποσκευές και με άδειες τσέπες».

Σύντομη σύνοψη

Η **Οφειλή** δεν είναι βιογραφία.

Ακολουθεί έναν άνθρωπο, τον Αλέκο, μέσα από δύο ενότητες της ζωής του, χωρίς να ενδιαφέρεται για τις ιδιότητές του ή τη διαδρομή του, και τον αντιμετωπίζει σαν λογοτεχνικό «ήρωα».

Στη μία, ο ίδιος αφηγείται πώς βιώνει την αρρώστια του -όχι ως ιατρικό γεγονός, αλλά ως εσωτερική εμπειρία, με τις παύσεις, τις επιστροφές και τις σιωπές της.

Στην άλλη, τέσσερα ταξίδια στην Πυρσόγιαννη, συγκροτούν ένα ενιαίο πεδίο εμπειρίας: παρέες στα καφενεία, αφηγήσεις που ξεκινούν χωρίς στόχο, συναντήσεις, γλέντι, συλλογική μέθεξη.

Ανάμεσα στον λόγο της αρρώστιας και την εμπειρία των ταξιδιών η ταινία δεν επιδιώκει σύνδεση ή ερμηνεία· αφήνει τον θεατή να κινηθεί ελεύθερα ανάμεσα στον εσωτερικό και τον εξωτερικό κόσμο.

Η **Οφειλή** δεν ενδιαφέρεται για την έκβαση της ασθένειας.

Στέκεται στον χρόνο που βιώνεται, πριν από κάθε απάντηση.

Σημείωμα σκηνοθέτη

Η ταινία **Οφειλή** δεν επιχειρεί μια βιογραφία με ιδιότητες, ρόλους ή κοινωνικές ταυτότητες. Ο Αλέκος αντιμετωπίζεται ως λογοτεχνικός «ήρωας» και προσεγγίζεται ως φορέας εμπειρίας· ως ένας άνθρωπος που μιλά από μέσα, χωρίς να εξηγεί και χωρίς να απολογείται.

Η σκηνοθετική επιλογή είναι συνειδητά περιοριστική. Από τη ζωή του κρατάμε μόνο δύο ενότητες. Όχι επειδή οι υπόλοιπες δεν έχουν αξία, αλλά επειδή η προσέγγισή μας δεν τις χρειάζεται.

Η πρώτη ενότητα είναι ο λόγος του ίδιου του Αλέκου για την αρρώστια του. Όχι ως ιατρικό γεγονός ή αφήγηση αγώνα, αλλά ως εσωτερική εμπειρία: πώς βιώνεται ο καρκίνος, πώς εγγράφεται στον χρόνο, στη μνήμη, στο σώμα.

Η δεύτερη ενότητα είναι τα τέσσερα ταξίδια μας στην Πυρσόγιαννη. Δεν αντιμετωπίζονται ως διακριτά γεγονότα, αλλά ως ένα ενιαίο κινηματογραφικό πεδίο. Δεν μας ενδιαφέρει η αφορμή τους ούτε το ίδιο το μαστοροχώρι. Ο τόπος λειτουργεί ως χώρος εμπειρίας, όχι ως θέμα.

Η κάμερα στέκεται σε μεμονωμένα περιστατικά: στις παρέες των καφενείων και τις αφηγήσεις που ξεκινούν χωρίς στόχο, στις εξορμήσεις και τις συναντήσεις στα γύρω χωριά, στο γλέντι της παραμονής, όπου το κλαρίνο, το ποτό και η συλλογική μέθεξη συγκροτούν μια άτυπη κοινότητα. Τίποτα από αυτά δεν εξηγείται και δεν σχολιάζεται. Ανάμεσα στον λόγο της αρρώστιας και την εμπειρία των ταξιδιών, η ταινία αφήνει τον θεατή να κινηθεί ελεύθερα ανάμεσα στον εσωτερικό και τον εξωτερικό κόσμο.

Ενδιάμεσα ακούγονται αποσπάσματα από τα προσωπικά ημερολόγια και τα γραπτά του «ήρωά» μας, σε αφήγηση ηθοποιού off, που λειτουργούν ως εσωτερικός μονόλογος του Αλέκου. Όπου είναι απολύτως απαραίτητο, παρεμβάλλονται σύντομα πραγματολογικά κείμενα σε αφήγηση του σκηνοθέτη.

Η **Οφειλή** δεν ενδιαφέρεται για την έκβαση της ασθένειας. Δεν αγωνιά για απαντήσεις. Στέκεται στον χρόνο που βιώνεται, πριν από κάθε κατάληξη. Προσπαθεί να ακουστεί ένας άνθρωπος χωρίς να γίνει παράδειγμα και να καταγραφεί μια εμπειρία χωρίς να μετατραπεί σε αφήγημα.

Η **Οφειλή** αφορά εκείνες τις στιγμές της ζωής όπου, χωρίς να το γνωρίζουμε, ερωτροπούμε με την Αθανασία· στιγμές πληρότητας και γενναιοδωρίας που χαράζονται ανεξίτηλα μέσα μας και μας συγκροτούν, ανεξάρτητα από τη βιολογική πορεία του καθενός.

Σκηνοθεσία – Σενάριο – Ηχοληψία / Director – Scriptwriter – Sound recordist

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Διεύθυνση φωτογραφίας / Cinematography

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΛΜΑΣ / KOSTAS PALMAS

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Μοντάζ / Editing

ΣΠΥΡΟΣ ΚΟΚΚΑΣ / SPYROS KOKKAS

Μίξη & Εργαστήρια ήχου / Sound mix & Sound processing

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS

«MASSIVE PRODUCTIONS»

Color grading

ΣΑΚΗΣ ΜΠΟΥΖΑΝΗΣ / SAKIS BOUZANIS

Εργαστήρια εικόνας / Image processing - Post production

2 | 35

Αφίσα & Τίτλοι / Poster & Titles

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ / DIMITRIS ARVANITIS

Απόδοση κειμένων / Narration

ΠΑΝΟΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ / PANOS KIPARISIS

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Παραγωγή / Production

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS

«MASSIVE PRODUCTIONS»

© 2021

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS

«MASSIVE PRODUCTIONS»

DEBT

Documentary | 77' | 2021

Direction: Stavros Psillakis

Production: Massive Productions - Stavros Psillakis

Filming locations: GREECE (Pyrsgioanni – Thessaly – Athens), 2003–2008 & 2010

“Every person we meet in life is a journey, and often from the beginning we sense whether we will travel with him first class, or without luggage and with empty pockets.”

Short synopsis

The *Debt* is not a biography.

It follows a man, Alekos, through two distinct sections of his life, without interest in his roles or trajectory, treating him instead as a literary “character.”

In one section, Alekos himself recounts how he experiences his illness—not as a medical fact, but as an inner experience, with its pauses, returns, and silences.

In the other, four journeys to Pysogianni form a unified field of experience: gatherings in cafés, stories that begin without a destination, encounters, celebration, collective intoxication.

Between the discourse of illness and the experience of the journeys, the film does not seek connection or interpretation; it allows the viewer to move freely between the inner and the outer world.

The *Debt* is not concerned with the outcome of the illness.

It remains with lived time, before any answer is given.

Director’s Note

The film *Debt* does not attempt a biography defined by attributes, roles, or social identities. Alekos is approached as a literary “character” and treated as a bearer of experience—as a person who speaks from within, without explaining and without apologizing.

The directorial choice is deliberately restrictive. From his life we retain only two sections. Not because the rest lack value, but because our approach does not require them.

The first section is Alekos’s own account of his illness—not as a medical fact or a narrative of struggle, but as an inner experience: how cancer is lived, how it inscribes itself in time, in memory, in the body.

The second section consists of our four journeys to Pysogianni. These are not treated as separate events, but as a single cinematic field. We are not interested in their occasion, nor in the stonemasons’ village itself. The place functions as a space of experience, not as a subject.

The camera dwells on isolated moments: gatherings in cafés and stories that begin without a destination; excursions and encounters in the surrounding villages; the eve’s celebration, where the clarinet, drink, and collective intoxication form an informal community. None of this is explained or commented upon. Between the discourse of illness and the experience of the journeys, the film allows the viewer to move freely between the inner and the outer world.

Interwoven are excerpts from our “hero’s” personal diaries and writings, delivered in off-screen narration by an actor, functioning as Alekos’s inner monologue. Where absolutely necessary, brief factual texts are inserted in narration by the director.

The *Debt* is not concerned with the outcome of the illness. It does not strive for answers. It lingers in lived time, before any conclusion. It seeks to let a person be heard without turning him into an example, and to record an experience without transforming it into a narrative.

The *Debt* concerns those moments in life when, without knowing it, we flirt with Immortality· moments of fullness and generosity that are indelibly inscribed within us and that shape who we are, regardless of each person’s biological course.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

η μνήμη του τόπου

Ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους | 88' | 2022

Σκηνοθεσία: Σταύρος Ψυλλάκης

Παραγωγή: Massive Productions - Σταύρος Ψυλλάκης

Γυρίσματα: ΕΛΛΑΔΑ (Νομός Χανίων), 2007

Σύντομη σύνοψη

Ο Γιάννης Λιονάκης, διωκόμενος και επικηρυγμένος αντάρτης, επιστρέφει σε ένα ταξίδι στους τόπους που καθόρισαν τη ζωή του. Μέσα από την αφήγησή του ξεδιπλώνεται μια απίστευτη προσπάθεια επιβίωσης δεκαεσάρων χρόνων (1948–1962), που ξεκινά με το τέλος του Εμφυλίου στην Κρήτη.

Κορμός της ταινίας είναι αδημοσίευτο υλικό που γυρίστηκε το 2007, στο πλαίσιο του ντοκιμαντέρ **Άλλος δρόμος δεν υπήρχε**. Ο λόγος του Λιονάκη, η επιστροφή στους τόπους της παρανομίας και η φυσική παρουσία του σώματός του μέσα στο τοπίο, συγκροτούν ένα κινηματογραφικό ταξίδι στη μνήμη του τόπου.

Η «μνήμη του τόπου» δεν αφορά μόνο το παρελθόν, αλλά έναν τρόπο ύπαρξης. Έναν τόπο όπου το έμψυχο και το άψυχο –οι άνθρωποι, η γη, οι σπηλιές, το φυσικό περιβάλλον– συγκροτούν ένα ενιαίο σώμα εμπειρίας. Όπως στο δημοτικό τραγούδι, ο τόπος δεν λειτουργεί ως φόντο, αλλά ως ενεργό υποκείμενο: θυμάται, προστατεύει και επαναλαμβάνει, μέσα στον χρόνο, μια πράξη συλλογικής και ηθικής συνέχειας.

«... χιλιάδες αγωνιστές σε όλο τον κόσμο είχαν δώσει ό,τι είχαν για ένα σκοπό που, όπως πίστευαν, όπως έλεγαν, ήταν μεγαλύτερος από τους ίδιους, μα που τελικά αποδείχτηκε πως το μεγαλείο του ήταν αυτοί οι ίδιοι». Chris Marker

Σημείωμα σκηνοθέτη

Η ταινία **ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ η μνήμη του τόπου** γεννήθηκε δεκαπέντε χρόνια μετά τα γυρίσματα του ντοκιμαντέρ **Άλλος δρόμος δεν υπήρχε**. Από εκείνη την ταινία είχαν προκύψει περίπου εβδομήντα ώρες πλούσιου και πολυδιάστατου υλικού, μεγάλο μέρος του οποίου έμεινε εκτός, όπως συχνά συμβαίνει στο ντοκιμαντέρ, όπου το μοντάζ έχει τη δική του αμείλικτη οικονομία.

Ανάμεσα σε όσα δεν χρησιμοποιήθηκαν, το υλικό με τον Γιάννη Λιονάκη στις σπηλιές του Αποκόρωνα κατείχε μια ξεχωριστή θέση. Η ξενάγησή του στους τόπους της παρανομίας, στο αποχαιρετιστήριο – όπως αποδείχτηκε – ταξίδι του στον χώρο που καθόρισε σε μεγάλο βαθμό τη ζωή του, παρέμενε μέσα μου ως μια εκκρεμότητα. Όχι όμως ως συνέχεια ή συμπλήρωμα της προηγούμενης ταινίας. Δεν ήθελα να επιστρέψω για να κάνω έναν **Άλλο δρόμο δεν υπήρχε** δεύτερη φορά.

Ο καταλύτης για να επιστρέψω σε αυτό το υλικό και, ταυτόχρονα, η οπτική γωνία με την οποία θα το προσέγγιζα, ήταν ένα απόσπασμα του Chris Marker από το ντοκιμαντέρ **Αν είχα τέσσερις καμήλες** (1966): *«... χιλιάδες αγωνιστές σε όλο τον κόσμο είχαν δώσει ό,τι είχαν για ένα σκοπό που, όπως πίστευαν, όπως έλεγαν, ήταν μεγαλύτερος από τους ίδιους, μα που τελικά αποδείχτηκε πως το μεγαλείο του ήταν αυτοί οι ίδιοι».*

Το απόσπασμα αυτό το σημείωσα αμέσως. Ήταν το φως που με οδήγησε ξανά στον Γιάννη και στις σπηλιές και μου έδωσε την οπτική με την οποία μπορούσα πια να προσεγγίσω αυτό το υλικό. Όχι για να ερμηνεύσει εκ των υστέρων τη ζωή του Γιάννη Λιονάκη, αλλά για να μου επιτρέψει να σταθώ αλλιώς απέναντι στο υλικό. Δεν θεωρώ ότι ο ίδιος θα συμφωνούσε με αυτή τη διατύπωση –όχι μόνο από σεμνότητα, αλλά γιατί η πίστη στον σκοπό τους υπήρξε γι' αυτούς το παν. Ωστόσο, δεν αισθάνομαι ότι αυθαίρετώ. Έτσι έλαμπε μέσα μου ο Γιάννης. Και έτσι μπορούσα πια να μιλήσω γι' αυτόν.

Όταν μιλώ για «τη μνήμη του τόπου», δεν αναφέρομαι στη γεωγραφία ή στην ιστορία με τη στενή τους έννοια. Αναφέρομαι σε έναν τόπο όπου το έμψυχο και το άψυχο συνυπάρχουν και δρουν ισότιμα: οι άνθρωποι, η γη, οι σπηλιές, το φυσικό περιβάλλον. Όπως στο δημοτικό τραγούδι, ο τόπος συμμετέχει στη δράση, θυμάται και επαναλαμβάνει. Δεν αποτελεί σκηνικό, αλλά συλλογικό υποκείμενο εμπειρίας και επαναληπτικής ηθικής πράξης.

Υπό αυτή την έννοια, η ταινία αυτή θα μπορούσε να ιδωθεί ως ένα κρητικό έπος –όχι ηρώων, αλλά τόπου.

Σκηνοθεσία – Σενάριο – Μοντάζ / Director – Scriptwriter – Editing

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Διεύθυνση φωτογραφίας / Cinematography

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ / CHRIS ASIMAKOPOULOS

Ηχοληψία / Sound recordist

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΕΦΕΝΤΑΚΗΣ / ANASTASIS EFENTAKIS

Ειδικές λήψεις / Special Shootings

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΞΕΝΑΚΗΣ / DIMITRIS XENAKIS

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ / GIORGOS PANTELAKIS

Πρωτότυπη μουσική / Original music

ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ / MANOLIS AGELAKIS

Μίξη & Εργαστήρια ήχου / Sound mix & Sound processing

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS

«MASSIVE PRODUCTIONS»

Color grading

ΣΑΚΗΣ ΜΠΟΥΖΑΝΗΣ / SAKIS BOUZANIS

Εργαστήρια εικόνας / Image processing - Post production

2|35

Αφίσα & Τίτλοι / Poster & Titles

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ / DIMITRIS ARVANITIS

Παραγωγή / Production

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS

«MASSIVE PRODUCTIONS»

© 2022

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS

«MASSIVE PRODUCTIONS»

FAREWELL

The memory of the land

Documentary | 88' | 2022

Direction: Stavros Psillakis

Production: Massive Productions – Stavros Psillakis

Filming locations: GREECE (Chania Prefecture), 2007

Short synopsis

Giannis Lionakis, a persecuted guerrilla with a bounty on his head, returns on a journey to the places that shaped his life. Through his own narration unfolds an extraordinary fourteen-year struggle for survival (1948–1962), beginning with the end of the Greek Civil War in Crete.

At the core of the film lies previously unpublished material shot in 2007, in the context of the documentary *There Was No Other Way*. Lionakis's testimony, his return to the places of clandestinity, and the physical presence of his body within the landscape come together to form a cinematic journey into the memory of place.

The *"memory of the land"* here does not refer only to the past, but a way of being. A place where the animate and the inanimate (people, land, caves, the natural environment) coexist as a single body of experience. As in folk song, the place does not function as a backdrop, but as an active presence: it remembers, it protects, and, over time, repeats an act of collective and moral continuity.

"...thousands of fighters around the world had given everything they had for a cause that, as they believed and as they said, was greater than themselves, but which ultimately proved that its true greatness was they themselves." Chris Marker

Director's Statement

The film *"FAREWELL The memory of the land"* was born fifteen years after the shooting of the documentary *There Was No Other way*. That earlier film generated approximately seventy hours of rich and multifaceted material, much of which remained unused—as often happens in documentary filmmaking, where editing follows its own uncompromising economy.

Among the unused material, the footage of Giannis Lionakis in the caves of Apokoronas held a special place. His guided return to the sites of clandestinity—his farewell, as it turned out, journey through the space that had so profoundly shaped his life—remained within me as an unresolved matter. Not, however, as a continuation or an appendix to the previous film. I did not want to return in order to make *There Was No Other Way* a second time.

The catalyst that led me back to this material, and at the same time the perspective through which I would approach it, was a passage by Chris Marker from the documentary *If I Had Four Camels* (1966): *"...thousands of fighters around the world had given everything they had for a cause that, as they believed and as they said, was greater than themselves, but which ultimately proved that its true greatness was they themselves."*

I noted this passage immediately. It was the light that led me back to Giannis and to the caves, and that gave me the perspective from which I could now approach this material. Not in order to retrospectively interpret the life of Giannis Lionakis, but to allow myself to stand differently in relation to the footage. I do not believe that he himself would have agreed with this formulation not only out of modesty, but because faith in their cause was everything to them. Still, I do not feel that I am taking liberties. This is how Giannis shone within me. And this is how I could now speak about him.

When I speak of "the memory of place," I do not refer to geography or history in their narrow sense. I refer to a place where the animate and the inanimate coexist and act on equal terms: people, land, caves, the natural environment. As in folk song, the place participates in the action: it remembers and it repeats. It is not a backdrop, but a collective subject of experience and of repeated moral action.

In this sense, the film could be seen as a Cretan epic—not of heroes, but of place.

ΣΜΙΛΕΜΕΝΕΣ ΨΥΧΕΣ

Ντοκιμαντέρ | 89' | 2025

Σκηνοθεσία: Σταύρος Ψυλλάκης
Παραγωγή: Πολιτιστική Εταιρεία Κρήτης
Γυρίσματα: ΕΛΛΑΔΑ (Κρήτη - Αθήνα), 2023

Σύντομη σύνοψη

Ο Ελβετός οδοντίατρος Julien Grivel, επί 26 χρόνια (1972–1998), ερχόταν στην Αθήνα δύο φορές τον χρόνο, προσφέροντας δωρεάν οδοντιατρική φροντίδα σε ανθρώπους που έπασχαν από τη νόσο του Hansen (λέπρα) στο Νοσοκομείο «Η Αγία Βαρβάρα».

Από μια παραθαλάσσια τοποθεσία –ο ίδιος την αποκαλεί «το safe place μου»– αφηγείται το μεγάλο εσωτερικό ταξίδι που τον βοήθησε να βλέπει τον κόσμο και τη ζωή διαφορετικά.

Η ταινία, με κεντρικά πρόσωπα τον Julien Grivel και τον Μανώλη Φουντουλάκη, πρώην χανσενικό, παρακολουθεί το σμίλεμα της ψυχής του Julien· πώς έχει κατασταλάξει μέσα του αυτό το μεγάλο εσωτερικό ταξίδι προς τη δική του Ιθάκη.

Σημείωμα σκηνοθέτη

Ο Julien Grivel (1943), Ελβετός οδοντίατρος, για 26 χρόνια (1972–1998) ερχόταν στην Αθήνα και φρόντιζε δωρεάν τα δόντια των χανσενικών (λεπρών) στο Νοσοκομείο «Η Αγία Βαρβάρα».

Στο βιβλίο του «ΕΛΛΑΔΑ, η δική μου Ιθάκη» γράφει: «Υιοθετώντας τη γλώσσα των Ελλήνων, υιοθέτησα ασυνείδητα και τη σκέψη τους». Από μια παραθαλάσσια τοποθεσία, την οποία ο ίδιος αποκαλεί «το safe place μου», ο Julien αφηγείται, σε άπταιστα ελληνικά, το μεγάλο εσωτερικό ταξίδι που τον βοήθησε να βλέπει τον κόσμο και τη ζωή διαφορετικά.

Η φιλία του με τον Μανώλη Φουντουλάκη, πρώην χανσενικό, υπήρξε καταλυτική. «Ξέρεις φίλε, με αυτές τις δοκιμασίες βγαίνει όμορφα σμιλεμένη η ψυχή του ανθρώπου», του έλεγε.

Η ταινία, με κεντρικά πρόσωπα τον Julien Grivel και τον Μανώλη Φουντουλάκη, παρακολουθεί το σμίλεμα της ψυχής του Julien· πώς έχει κατασταλάξει μέσα του αυτό το μεγάλο εσωτερικό ταξίδι προς τη δική του Ιθάκη.

Ο Julien για είκοσι έξι χρόνια, έπαιρνε τις άδειές του κι ερχόταν στην Ελλάδα για να φροντίσει, σιωπηλά, τους ανθρώπους που είχαν λέπρα. Συχνά τον συνόδευε και τον βοηθούσε η αγαπημένη του Cristiane. Πήγαινε όχι για να “προσφέρει”, αλλά για να συναντήσει.

Γιατί εκεί, δίπλα σε ανθρώπους που πονούσαν, ένιωθε, όπως μου είπε, πιο κοντά στην αλήθεια της ζωής. Αυτό που τους έδινε, δεν ήταν μόνο θεραπεία· ήταν μια παρουσία και ένα βλέμμα που δεν φοβόταν, ένα άγγιγμα που αποδέχεται· ένας άνθρωπος που θεράπευε με σεβασμό, όχι με οίκτο.

Δεν ήθελα να αφηγηθώ την ιστορία του· ήθελα απλώς να σταθώ δίπλα του. Να δω πώς ένας άνθρωπος μπορεί να κοιτάζει τη φθορά ... και να βλέπει μέσα της ομορφιά.

Να μεταμορφώνει το τραύμα σε φως. Να ζει μέσα στη φθορά, χωρίς να πικραίνεται, να γερνά με γαλήνη, να πιστεύει ότι η ζωή έχει αξία όχι επειδή διαρκεί, αλλά επειδή μοιράζεται.

Ένας άνθρωπος που έζησε απλά, αλλά με πληρότητα. Που έμαθε ότι η ευτυχία δεν βρίσκεται στα πράγματα, αλλά στις σχέσεις. Στο να στέκεσαι κοντά στους άλλους, ακόμα κι όταν δεν έχεις τίποτα να δώσεις, παρά μόνο την παρουσία σου.

Μπορούμε να είμαστε διαφορετικοί, και παρ’ όλα αυτά να στεκόμαστε δίπλα ο ένας στον άλλον. Να σμιλεύουμε, μέσα από τις δοκιμασίες, λίγο φως... λίγη καλοσύνη.

Γιατί, όπως λέει κι ο ίδιος, οι άνθρωποι εκείνοι έμειναν στη σκιά... και όμως έμειναν όρθιοι.
Κι αυτό, νομίζω, είναι ό,τι πιο φωτεινό μπορεί να πει κανείς για τη ζωή.

«Σ’ αυτό τον κόσμο που ολοένα στενεύει, πρέπει να αναζητήσουμε τον Άνθρωπο όπου κι αν βρίσκεται»
λέει ο Σεφέρης. Αυτό φιλοδοξεί να κάνει και η ταινία μας.

Σκηνοθεσία – Σενάριο – Μοντάζ / Director – Scriptwriter – Editing
ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ / STAVROS PSILLAKIS

Διεύθυνση φωτογραφίας / Cinematography
ΜΑΝΩΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΕΛΗΣ / MANOLIS LEVEDELIS
ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΕΡΑΝΙΟΣ / MICHALIS GERANIOS

Συνεργασία στο τελικό μοντάζ / Collaboration in the final editing
ΣΠΥΡΟΣ ΚΟΚΚΑΣ / SPYROS KOKKAS

Πρωτότυπη μουσική - Τραγούδι / Original music - Vocals
ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΡΟΥΛΗΣ / GIANNIS HAROULIS

Στίχοι τραγουδιού / Lyrics
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ / DIMITRIS PAPACHARALAMPOUS

Ηχοληψία / Sound recordist
ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΣΜΑΔΑΚΗΣ / KOSTAS KOSMADAKIS
ΠΕΤΡΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ / PETROS SMYRLIS

Μίξη ήχου & Εργαστήρια ήχου / Sound mix & Sound processing
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΑΜΠΑΣ / VANGELIS FAMPAS
«MASSIVE PRODUCTIONS»

Color grading
ΣΑΚΗΣ ΜΠΟΥΖΑΝΗΣ / SAKIS BOUZANIS

Εργαστήρια εικόνας / Image processing - Post production
2|35

Αφίσα & Τίτλοι / Poster & Titles
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ / DIMITRIS ARVANITIS

Παραγωγή / Production
ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗΣ / ΜΑΤΘΑΙΟΣ FRANTZESKAKIS
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ / CRETAN CULTURAL ORGANIZATION

© 2025

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΛΛΑΚΗΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ /
STAVROS PSILLAKIS – CRETAN CULTURAL ORGANIZATION

SCULPTED SOULS

Documentary | 89' | 2025

Direction: Stavros Psillakis

Production: Cretan Cultural Organization

Filming locations: GREECE (Crete – Athens), 2023

Short synopsis

The Swiss dentist Julien Grivel, for 26 years (1972–1998), came to Athens twice a year, providing free dental care to people suffering from Hansen’s disease (leprosy) at the **Agia Varvara Hospital**.

From a seaside location –which he himself calls “my safe place”– he recounts the great inner journey that helped him see the world and life differently.

The film, centered on Julien Grivel and Manolis Fountoulakis, a former Hansen’s disease patient, follows the sculpting of Julien’s soul and the way this profound inner journey toward his own Ithaca gradually came to rest within him.

Director’s Statement

Julien Grivel (b. 1943), a Swiss dentist, came to Athens for 26 years (1972–1998), providing free dental care to people affected by Hansen’s disease (leprosy) at the Agia Varvara Hospital.

In his book *GREECE, My Ithaca*, he writes: “By adopting the Greek language, I unconsciously adopted the Greek way of thinking as well.” From a seaside location –one he himself calls “my safe place”– Julien recounts, in fluent Greek, the great inner journey that helped him see the world and life differently.

His friendship with **Manolis Fountoulakis**, a former patient with Hansen’s disease, proved transformative. “You know, my friend,” Manolis used to tell him, “*through such trials, the human soul is beautifully sculpted.*”

With Julien Grivel and Manolis Fountoulakis at its center, the film follows the sculpting of Julien’s soul – how this great inner journey toward his own Ithaca has settled within him.

For twenty-six years, Julien spent his vacations travelling to Greece to care, quietly and without recognition, for people living with leprosy. Often, he was accompanied and supported by his beloved Cristiane. He did not come in order to “help”; he came in order to encounter.

Because there, alongside people who suffered, he felt, as he told me, closer to the truth of life. What he offered was not only treatment; it was a presence and a gaze unafraid to meet the other, a touch that accepted rather than judged; a man who healed with respect, not with pity.

I did not want to tell his story; I simply wanted to stand beside him. To witness how a human being can look at decay and still perceive beauty within it.

To transform suffering into light. To live amid fragility without becoming bitter, to grow old with serenity, to believe that life derives its value not from its duration, but from its capacity to be shared.

A man who lived simply, yet fully. Who learned that happiness is found not in possessions, but in relationships. In standing close to others, even when you have nothing to offer except your presence.

We may be different, and yet still stand beside one another. Through trials, we may sculpt within ourselves a little more light, a little more kindness.

Because, as Julien himself says, those people remained in the shadows, and yet they remained standing. And that, I believe, is one of the most luminous things that can be said about life.

“In this world, constantly growing narrower, we must seek the Human Being wherever he may be,” wrote George Seferis. This is what our film aspires to do as well.